

OPVOEDING

Opvoeden vraagt veel van onze tijd en energie. Daarnaast vraagt het een duidelijk zicht op enkele richtlijnen ten aanzien van het 'waarom' en 'hoe'.

Vanuit de praktijk volgen nu enkele suggesties. Daarbij hebben verschillende echtparen hun ervaring ingebracht.

Samen opvoeden

Allereerst: Wees als ouders oprecht en toegewijd aan elkaar.

Voordat God mensen huwelijk en gezin toevertrouwde, sprak Hij over die allereerste, meest fundamentele roeping: beelddrager van God zijn. Met andere woorden: leven in afhankelijkheid van en betrokkenheid op Hem, ons afstemmend op Wie Hij is en hoe Hij met ons omgaat; trouw, liefdevol en rechtvaardig.

Daarbij openbaart Hij zich ook o.a. als hemelse Vader en noemt Hij degenen die op Jezus zien, Zijn kinderen. Dus juist wat het ouderschap betreft, mogen we ons aan Hem spiegelen.

Belangrijk is de waarde van onderling respect, van echtheid en eerlijkheid die door aanvaardende liefde mogelijk blijft, en over toewijding aan elkaar.

Binnen dat klimaat kunnen kinderen goed opgroeien. Ze ervaren dan veiligheid en geborgenheid, en ze leren dat ze er als persoon mogen zijn: uniek, niet volmaakt, maar wèl bemind en waardevol. Dan ontdekken ze dat ze aanvaard worden om henzelf en niet slechts om dat wat ze zeggen, doen (of juist niet doen) en presteren.

Juist omdat echtheid in een gezin vraagt om een eerlijke omgang met God en elkaar, leren kinderen zo ook dat ouders en kinderen God nodig hebben. Dat Hij bóven allen staat en dat je binnen een gezin een beroep doet op Zijn liefde, vergeving, trouw en correctie. Dat het voor ouders en kinderen belangrijk is wat God zegt en... nog belangrijker: wie Hij is. Een God van trouw, oprechtheid en liefde.

Alleen dan krijgen kinderen een besef van die eerste roeping: beelddrager van God zijn.

Toewijding aan elkaar is wezenlijk voor kinderen: het help hen te ontdekken dat trouw van groot belang is en dat we in trouw ook moeilijke situaties kunnen opvangen. Dat we als mensen beperkt zijn maar ook in staat om te kiezen voor elkaar, voor mogelijke oplossingen, voor meer begrip en volwassenheid.

Consequent zijn

Een tweede richtlijn: wees consequent.

Kinderen hebben niet alleen behoefte aan zekerheid en bevestiging, maar ook aan veiligheid. Aan een besef waar ze aan toe zijn. Noodzakelijke afspraken, 'regels', zijn wat dat betreft een bescherming en afbakening waarbinnen ze zich beter kunnen ontplooiën. Naarmate ze ouder worden en méér weerbaar zijn, kunnen die afspraken aangepast worden en kan hun eigen verantwoordelijkheid groter worden, inclusief verruiming van die grenzen.

Een consequente houding is daarbij heel belangrijk. Een paar voorbeelden: Paul heeft een sterke wil. Hij toont - hoe jong hij ook is - pit en karakter. Maar als je hem zijn zin niet geeft, dan wordt hij zo gauw driftig. Zijn bliken worden zwart en hij schijnt het in z'n eentje tegen die boze wereld - die zich tegen hem keert - op te nemen. Toch moet Paul leren dat de wereld niet alleen om hem draait, en dat er redenen zijn waarom iets nu niet kan en mag.

Als ouder vraagt het veel volharding om dan consequent te zijn en bijvoorbeeld de afspraak om in de gang uit te razen, uit te voeren totdat hij weer tot rust is gekomen.

Jolanda heeft niet zo'n driftige aard maar is heel erg slordig. Om haar te helpen om wat meer orde toe te laten in haar leventje, werd de afspraak gemaakt om 'sporen op te ruimen' voor het naar bed gaan. Bijvoorbeeld de sporen van het uitkleden in de badkamer of de sporen van een spelletje op de grond. Wanneer het vergeten wordt, vraagt het van de consequente ouder om Jolanda ermee te confronteren en de spullen niet zèlf op te ruimen. In hoge uitzondering kun je als ouder voorstellen om het even sámen te doen, waarbij je als ouder Jolanda helpt.

In de Bijbel wordt het consequent zijn ook benadrukt omdat het een uiting is van respect naar elkaar toe, en omdat het mensen toerust om betrouwbaar te zijn in de omgang met elkaar. Een uiting hiervan is het nakomen van een belofte. Want consequent zijn betekent dat je een belofte niet zorgeloos uitspreekt maar ook bereid bent er concreet wat mee te doen. Bijvoorbeeld: wanneer je een 'uitje' belooft, moet je er ook de tijd voor vrijmaken, en wanneer je 'een uurtje langer opblijven' belooft, dan moet je hieraan ook een gezellige invulling willen geven.

In Prediker 5:4 lezen we: *'Het is beter dat u niet belooft, dan dat u belooft maar niet nakomt.'*

En Jezus zegt in Mattheüs 5:37: *'Laat uw woord ja echter ja zijn en uw nee nee; wat hierboven uitgaat, is uit de boze.'*

Jezus roept op tot doordacht spreken. Door alleen dat toe te zeggen of te beloven wat we ook kunnen nakomen.

En als we ons vergist hebben, moeten we het eerlijk durven zeggen: 'Klaas, ik beloofde deze week iets gezelligs met je te doen. Het spijt me dat het nog niet gebeurd is. Zullen we het de komende week doen?'

Liefde en leiding

Suggestie 3: Het in liefde leidinggeven is volgens veel ouders ook van groot belang.

Het woord discipline wordt weinig gebruikt. We spreken liever over leiding geven. Toch omvat leiding geven ook discipline wanneer duidelijk afgesproken grenzen overschreden worden. Hoe doe je dat dan? Paulus geeft een belangrijke aanwijzing in 1 Timotheüs 1:5: *'Het einddoel nu van het gebod is liefde die voortkomt uit een rein hart, een goed geweten en een ongeveinsd geloof.'*

Dit zegt allereerst iets over degenen die leiding geven en vermanen. Hun motief moet liefde zijn: een oprecht verlangen om het goede voor het kind te zoeken, ook als dit corrigeren en straf inhoudt.

En het vraagt een zuiver hart, een goed geweten en oprecht geloof.

De Bijbel maakt dus duidelijk dat ouders (en andere leidinggevendenden) allereerst hun eigen houding moeten nagaan. Reageren ze alleen maar af of zoeken ze het beste voor hun kind: karaktervorming en meer volwassenheid? En kan God erbij betrokken zijn?

Wanneer de Bijbel spreekt over 'terechtwijzing' dan heeft dat de betekenis: op de rechte weg wijzen. Een weg die heilzaam is, een weg waarop ze meer oog krijgen voor God en de ander en waarin ze als mens gevormd worden.

Uiteindelijk zijn we van nature niet volmaakt en moeten we God leren liefhebben, vertrouwen en gehoorzamen, evenals onze naaste. Leiding geven, corrigeren en disciplineren - gekoppeld aan liefde - is dan positief, vooral wanneer kinderen het besef meekrijgen dat God hen liefheeft en een plan voor hun leven heeft. Dat Hij ook hun leven en mogelijkheden tot ontplooiing wil laten komen, waarbij toerusting via de ouders gebruikt wordt. Ook al zijn ouders zelf voortdurend 'onderweg' en leren ze mede door de ervaringen die ze opdoen.

Respecteer het unieke

Een vierde suggestie: Toon respect voor het unieke van je kind

Het is een uitdaging om als ouders kinderen met Gods liefde en bedoeling vertrouwd te maken, en hen te laten ontdekken dat hun unieke leven voor God belangrijk is. Dat zij met hun eigen mogelijkheden waardevol zijn en in de lijn van de geslachten ook een schakel zijn. Een schakel van betekenis.

Kinderen moeten dan ook al jong leren dat ze zich niet voortdurend hoeven te spiegelen aan anderen, of per se door de groep geaccepteerd moeten worden om iemand te zijn. In het gezin geven ouders hierin al vaak een voorbeeld wanneer ze als vader en moeder communiceren: ook al zijn we als man en vrouw anders, we zijn toch gelijkwaardig. We hebben beiden een andere, eigen inbreng, maar dat is goed.

En als ze hun kinderen laten merken: jullie zijn anders, maar even belangrijk voor God en ons. Daarbij moet wel het besef en realisme groeien dat je van elkaar mag leren. Bijvoorbeeld: Frank is vrolijk en spontaan en Mark is meer gesloten en beheerst. Wanneer je deze eigenschappen tegenover elkaar uitspeelt kan dit veel verdriet geven, maar je kunt ook splenderwijs de kracht in de verschillende eigenschappen benutten.

Bijvoorbeeld: Frank is vreselijk enthousiast over het plan om naar Zeeland te gaan.

'Wat vind jij ervan Mark? Jouw mening is ook belangrijk. Denk er eens over na, dan kunnen we er vanavond over praten.'

Maar er zijn ook andere verschillen die spanningen kunnen geven: Maria is vreselijk perfectionistisch. Ze is niet gauw tevreden terwijl Lies heel gemakkelijk en dus snel tevreden is.

Het kan dan waardevol zijn om - zonder eigenschappen (en de dragers ervan!) tegen elkaar uit te spelen - te bespreken wat de sterke en zwakke kanten van bepaalde eigenschappen zijn en wat je hierin van elkaar kunt leren. Veel ouders hebben het ook als positief ervaren om een voorbeeld uit hun eigen leven te geven.

Bijvoorbeeld: 'Mama kan snel haar mening onder woorden brengen. Papa vindt dat moeilijk, vooral als het ook over gevoelens gaat. We hebben elkaar erbij leren helpen. Mama probeert niet direct haar mond open te doen maar stimuleert papa om zich te uiten, ook als het wat meer tijd neemt. We zijn daar nu blij mee.'

Vertrouwen voorleven

Tenslotte: Wees ontspannen en leef vertrouwen in God voor.

Op een ontspannen manier opvoeden is gemakkelijker wanneer je je bewust bent dat God er óók is, en dat hij de Eeuwige is die aan het begin en eind van de geschiedenis staat.

Hij noemt zich de God van Abraham, Izak en Jakob en heeft door de eeuwen heen anderen bij de naam geroepen: Mozes, Jeremia, Elia en vele anderen.

In het Nieuwe Testament lezen we over de komst van Jezus die de toegang tot de Vader voor

iedereen mogelijk maakte. Jezus zegt in Johannes 10 dat Hij ons als de goede Herder bij naam roept. Hij wil dat we ons bij Hem thuis weten en ons door Hem laten leiden. Heel persoonlijk. Door Hem te zoeken in gebed en door vanuit Zijn Woord te leven. Dit geldt ook onze kinderen. Ondanks veel onzekerheden, moeite en strijd, wil God met ons onderweg zijn en ons bewaren. Dàt vertrouwen is voor onze kinderen van groot belang, vooral omdat onze tijd zo chaotisch is en mensen vaak in angst, onzekerheid en egoïsme gevangen zitten.

We kunnen niet alle vragen van onze kinderen wegnemen en beantwoorden. Wel mogen we via onze levenshouding overdragen dat God te vertrouwen is om wie Hij is. Het spreekt dan ook vanzelf dat we als ouders vertrouwd moeten zijn met het hart van God en met Zijn beloften. Wanneer kinderen ervaren dat we zelf over vragen nagedacht hebben en nog denken, dan durven ze ons ook sneller deelgenoot te maken van hun vragen en gevoelens.

Een houding van vertrouwen voor ons dagelijks leven... Paulus noemt dit: *'Verblijd u altijd in de Heere; ik zeg het opnieuw: Verblijd u,'* (Filippenzen 4:4).

We kunnen niet altijd blij zijn voor allerlei omstandigheden, maar ons ondanks alles, in alles, tòch verblijden in het feit dat niets *'ons zal kunnen scheiden van de liefde van God in Christus Jezus, onze Heere,'* Romeinen 8:39.

Dat Christus ons in dit alles niet alleen laat en ons nabij is. Jezus zegt het via een voorbeeld heel duidelijk: wanneer we als rank verbonden blijven aan de wijnstok, aan Hem, dan kunnen we ons verblijden, omdat Zijn Geest de vrucht van vrede, vertrouwen en blijdschap uitwerkt in ons leven.

Onze kinderen mogen in aanraking komen met die vrucht. Een vrucht die ook hun leven mag bestempelen zodat ze met meer vertrouwen de toekomst tegemoet durven gaan. Ook kinderen mogen dan weten dat God met hen meegaat en dat Hij als de Eeuwige de geschiedenis in Zijn hand houdt.

Suggestie:

Geef heel beknopt een samenvatting van het meest belangrijke in dit artikel.